Aleg. 30.

Sprawozdanie

Komisyi szkolnej o naglącym wniosku posła Władysława hr. Koziebrodzkiego względem przymusowego zabezpieczania budynków szkolnych od ognia.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 12. września 1884. uchwalił Wys. Sejm przesłać naglący wniosek posła hr. Władysława Koziebrodzkiego, zawierający projekt ustawy względem przymusowego zabezpieczenia od ognia budynków szkolnych, komisyi szkolnej do sprawozdania.

Artykuł I. projektu tego opiewa: Wszystkie budynki szkół ludowych, niemniej zabudowania na wolne pomieszczenie nauczycieli przeznaczone, mają być nieprzerwalnie zabezpieczone od szkód ogniowych w zakładzie od takich szkód zabezpieczającym.

Art. II. Koszta tego zabezpieczenia należą do kosztów utrzymania budynków w art. I. wskazanych i do nich stosują się przepisy o konkurencji szkolnej.

Art. III. Uzyskane z zakładu asekuracyjnego wynagrodzenie stanowi pierwszy fundusz odbudowania, a tylko niepokryta reszta kosztów odbudowania ma być ściągniętą ze źródeł wymienionych w ustawie o konkurencyi szkolnej.

Komisya szkolna nie wahała się ani na chwilę uznać pożyteczność wniosku powyższego, chociaż już ze względu na artykuły 20. i 21. ustawy o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół ludowych z dnia 2. maja 1873., artykuły określone dokładniej w §§fach 9. i 27. ustawy o władzach nadzorczych miejscowych i okręgowych dla szkół ludowych z dnia 25. czerwca 1873. spodziewać się mogła, iż przepisy powyższe skłonią władze, zarządzające miejscowym lub okręgowym funduszem szkolnym, do starania się o zabezpieczenie od ognia wszystkich budynków szkolnych, a to tem pewniej, skoro w §fie 16. instrukcyi, tyczącej się stawiania i urządzania budynków dla publicznych szkół pospolitych i wydziałowych z dnia 13. kwietnia 1875. na Radę szkolną miejscową obowiązek asekurowania budynków szkolnych od ognia z funduszu szkolnego miejscowego jest nawet wyraźnie nałożony.

Gdy jednak mimo to wiele budynków szkolnych dotąd nie jest ubezpieczonych, konieczność ujęcia w formę wyraźnej ustawy obowiązku do asekurowania tych budynków stała się nieuniknioną.

A że obowiązek taki w drodze ustawy na właściciela ich może być nałożony, nieulega najmniejszej wątpliwości, skoro właścicielem tym jest fundusz szkolny, będący funduszem publicznym, na który składają się gminy, okręgi i kraj cały. Zwyczajnym funduszem takim jest fundusz szkolny miejscowy (art. 15. por. §§. 1. i 6. instrukcyi dla miejscowych Rad szkolnych z dnia 5. sierpnia 1874 l. 6110), któremu na mocy art. 14. ustawy szkolnej w razie potrzeby przychodzi w pomoc powszechność okręgu szkolnego, a względnie całego kraju i który w Krakowie, tudzież we Lwowie jest zarazem funduszem szkolnym okręgowym, ale ustawa przewiduje także możliwość należenia budynku do funduszu szkolnego okręgowego (art. 17., por. §§. 7. i 8. instrukcyi dla okręgowych Rad szkolnych z dnia 2. maja 1873), a nawet do funduszu szkolnego krajowego (art. 33).

Co się tyczy samej asekuracyi, to wiadomą jest rzeczą, jak wiele agentów obcych towarzystw asekuracyjnych chodzi po kraju, namawiając obywateli do ubezpieczania się u nich, skłaniając ich do tego świetnemi, później nie zawsze dotrzymywanemi obietnicami. A gdy towarzystwa te są czasem i niepewne, nasunęło się pytanie, czyby pod tym względem nie należało w projektowanej ustawie jakiegoś uczynić zastrzeżenia lub ograniczenia? Pomijając jednak niewłaściwość postanowienia takiego w ustawie, zdawało się komisyi, że dostateczną pod tym względem rękojmią jest prawo nadzoru, jakie Radom szkolnym okręgowym służy nad Radami miejscowemi, a Radzie szkolnej kraj. nad tamtemi i że władze szkolne już przez wzgląd na interes funduszów, którymi zarządzają, będą wolały szkolne budynki ubezpieczać w naszym zakładzie asekuracyjnym krajowym, tak wzorowo kierowanym i z pewnością najtańszym, bo na wzajemności opartym, aniżeli uciekać się do towarzystw obcych na zysk własny obliczonych.

Układ projektowanej przez wnioskodawcę ustawy został przez komisję zmieniony, gdyż musiał być zastósowany do ustawy szkolnej z r. 1873, zmiana ta nie wpływa jednak na myśl zasadniczą wnioskodawcy, która przez komisję została w zupełności przyjętą.

Komisja szkolna wnosi przeto:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Ustawa

z dnia ....

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Ks. Krakowskiem postanawiam co następuje:

§. 1.

Budynki, należące do któregokolwiek z publicznych funduszów szkolnych, mają być w zakładzie asekuracyjnym od ognia ubezpieczone.

§. 2.

Wydatki na ubezpieczenie ponoszą ci, na których ciąży obowiązek stawiania i utrzymywania budynków szkolnych. Czynności ubezpieczenia dokonać ma władza, zarządzająca funduszem szkolnym, do którego budynek należy.

§. 3.

Do tego funduszu wpływa wynagrodzenie, uzyskane za szkodę pożarem wyrządzoną. Wynagrodzenie to nie może być jednak użyte na inne cele, jak na odbudowanie lub naprawę budynku, przez ogień zniszczonego lub uszkodzonego.

§. 4.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi oświecenia.

Lwów dnia 19. września 1884.

Przewodniczący:
Dr. Majer.

Sprawozdawca:
Zoll.